

Становище

на Сдружение Единение за семейството и децата

по ЗАКОН за изменение и допълнение на ЗАКОН за защита от домашното насилие

Уважаеми дами и господа,

Изразяваме нашата позиция по цитирания законопроект с точки от I до XVI.

I. Промяната на смисъла на „фактическо съпружеско съжителство“ със заложеното в § 19. Допълнителна разпоредба § 1., т.3 допуска да се окачествят като фактическо съпружеско съжителство други форми, които са недопустими по българското законодателство или са пречка за сключване на брак и допуска да се изключи единствено родството. Предлагаме следната редакция:

3. „Фактическо съжителство на съпружески начала“ е доброволно съвместно съжителство на съпружески начала на две пълнолетни лица, по отношение на които не съществува родство, ИЛИ ДРУГА пречка за встъпване в брак, СЪГЛАСНО СЕМЕЙНИЯ КОДЕКС И СЪЩЕСТВУВАЩОТО БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО, при което лицата се грижат един за друг или за общо домакинство.“

II. Забраната за контакт предвидена в § 4. Чл. 5, ал.1, т.4 ограничава правата на родителя, в случаите, в които децата не са подложени на домашно насилие и той иска да се вижда с тях и създава невъзможност да бъде направен опит за помирение. Подобна забрана е абсурдна, а изброените технически средства за осъществяване на контакт предлагат индивидуална възможност за ограничение на такъв от страна на пострадалия при наличие на желание, което обезмисля подобна законова рестрикция.

III. Задължаването на извършителя на насилието да посещава платени специализирани програми за преодоляване на агресията и употребата на алкохол или наркотици, посочени в § 4. Чл. 5, ал.1, т.6 и т.7, засягат конституционни права, за които в нашето законодателство е предвиден специален ред и само в изключителни случаи могат да бъдат наложени принудително, като никога до сега не са били платени. Освен всичко друго те засягат интересите на децата в семействата, поради това, че това са платени услуги, а лицето дължи издръжка, която може да не е в състояние да подсилигури.

IV. Забраната за издаване на разрешение за оръжие и боеприпаси, както и отнемането на разрешително, предвидена в § 4. Чл. 5, ал.1, т.8 може да ограничи правото на труд и противоречи на разпоредбите на Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, където изчерпателно са посочени основанията, на които може да бъде издадено или отнето подобно разрешение. Статистиката показва, че много по-често се употребява нож, от колкото лично огнестрелно оръжие, това означава ли че трябва лицето да предаде и всички видове ножове?

V. Новосъздадената ал.4 в § 4. Чл. 5, ал.4, позволява да се злоупотребява, да се създава противоречива съдебна практика и да се изнудва чрез този механизъм, родител който води дело за родителски права, още повече, че този закон не предвижда никъде режим на контакти

между децата и принудително отстранения родител, дори когато няма данни децата да са били свидетели или обект на насилие от негова страна.

„§ 4. Член 5 се изменя така:

„Чл. 5. (1) Мерките за защита от домашното насилие са:

.....

4. забрана на извършителя да осъществява контакт с пострадалия под каквато и да е форма, включително по телефон, чрез електронна или обикновена поща и факс, както и чрез всякакви други средства и системи за комуникация при условия и срок, определени от съда;

....

6. задължаване на извършителя на насилието да посещава специализирани програми за преодоляване на агресията и справяне с гнева;

7 задължаване на извършителя да посещава програма за лечение на зависимости в случаите, в които е установено, че употребява наркотични или психоактивни/психотропни/ вещества, алкохол или друго упойващо вещество или друг вид зависимости;

8. забрана за издаване на разрешение за придобиване, съхранение, носене и употреба на взривни вещества, на оръжия, на боеприпаси и на пиротехнически изделия по Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия или прекратяване на валидността на издадено разрешение за срок, определен от съда;... „

....

(4) В случаите на висящ съдебен спор между родителите по упражняване на родителските права, по определяне местоживеенето на детето или режима на личните отношения, препис от заповедта за незабавна защита и заповедта за защита по ал. 1, т. 5 се изпраща на съответния съд.”

VI. Създаването на поредната ненужна административна структура „Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие“ единствено би натоварила държавния бюджет и служи само за откриване на допълнителни работни места, които още повече ще затруднят и усложнят работата, освен това .

VII. В новосъздадения в § 6. чл. 6д от Глава първа „б“ става ясно за създаден регистър на насилници, но не е ясно кога и при какви условия човек може да бъде заличен от този регистър. По българското законодателство дори убийците имат право на реабилитация, оказва се че „семените насилници“ ще са белязани с този етикет за цял живот?

VIII. В § 6. чл. 6ж, ал.1, т.2 и т.3, както и ал.3 и ал.4 от Глава първа „в“ има описани „консултативен център“ и „кризисен център“, чиито дейности се припокриват и отново създават излишна администрация или разходи за сметка на данъкоплатеца.

IX. В § 6, чл. 6з. (1) пък задължават пострадалия да получи социални услуги, независимо дали иска да сътрудничи или не, за разкриване на извършителя на насилието, което е правен абсурд.

Х. За § 6, чл. 6и виж т. III, като може да се добави допълнително, че доставчиците на социални услуги могат да са и ЮЛ по Търговския закон, следователно цената на тези услуги ще се определя на пазарен принцип и лицето може дори да не е в състояние да си я позволи.

„§ 6. Създават се глави първа „а“,

„Глава първа „а“

Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие

Чл. 6а. (1) Към Министерския съвет се създава Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие, наричана по-нататък „Националната комисия“...

....

Глава първа „в“

Превенция и защита от домашното насилие

Чл. 6ж. (1) На лице, пострадало от домашно насилие, се предоставят следните специализирани услуги за защита по реда на този закон:

....

2. консултативен център за пострадали от домашно насилие;

3. кризисен център за пострадали от домашно насилие;

4. подслон (защитено жилище) за пострадали от домашно насилие за настаняване след шестия месец от инцидента.

....

(3) Консултативен център е комплекс от интердисциплинарни специализирани услуги за лица и/или техните деца, пострадали от домашно насилие, които се предоставят по програми за психологическо, социално и правно консултиране и са насочени към осигуряване на подкрепа за пострадалите едновременно с или след ползване на други специализирани услуги.

(4) Кризисен център е комплекс от специализирани услуги за лица и/или техните деца, пострадали от домашно насилие, които се предоставят за срок до шест месеца и са насочени към оказване на индивидуална подкрепа за задоволяване на ежедневните потребности, правно консултиране или социално-психологическа помощ, когато се налага незабавна намеса, включително чрез мобилни екипи за кризисна интервенция и спешно настаняване.

.....

Чл. 6з. (1) Специализираните услуги по чл. 6ж се предоставят безвъзмездно на пострадалите от домашно насилие. Услугите се предоставят независимо дали пострадалите са изразили съгласие да сътрудничат за разкриване на извършителя на насилието.

....

Чл. 6и. Лице, извършило домашно насилие, се насочва по реда на чл. 21, ал. 3 към специализирана програма за преодоляване на агресията и справяне с гнева, която се заплаща

от него. Програмата може да бъде част от специализирана услуга или да се предоставя самостоятелно.“

XI. В § 8. В чл. 8, нито в съществуващият чл.8 в момента не е предвиден начин за оттегляне на молбата.

„§ 8. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в него т. 4 се изменя така:

„4. директора на дирекция „Социално подпомагане“, когато:

а) пострадалото лице е малолетно или непълнолетно, поставено е под запрещение или е с увреждания;

б) са налице данните по чл. 18, ал. 1 и пострадалото лице се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост.“

2. създава се ал. 2:

„(2) Производството може да се образува и по искане на прокурора.““

XII. Измененията в § 10., чл. 10, ал. 1 създават възможност за злоупотреба, защото при такива дълги срокове осигуряването на свидетели ще бъде силно затруднено, при това няма логично обяснение за подобен дълъг срок, през който жертвата да размисля имало ли е насилие или не, ако е била поставена в невъзможност физически да подаде жалба в срока от 1 месец или да помоли родственик, който да сигнализира органите, то налице ще е съвсем друго престъпление, което се преследва по реда на НК.

„§ 10. В чл. 10 ал. 1 се изменя така:

„(1) Молбата се подава в срок до три месеца от акта на домашно насилие. По изключение, ако обективни причини налагат това, молбата може да се подаде в срок до 6 месеца от акта на домашно насилие.““

XIII. Измененията в § 12. На чл. 15, ал.1, които указват на съда да не приканва страните към спогодба или да ги напътва към медиация, са в разрез с цялата съществуваща съдебна практика.

XIV. В § 12. на чл. 15, ал.2 пък не става ясно колко преди срока ще бъдат взети предвид другите случаи – година, две, десет и какви ще са доказателствата – постъпили пред друг съд, представени пред този?

XV. В § 12. на чл. 15, ал.6 пък ставаме свидетели на правния абсурд да тече срок за обжалване без дори да е направен опит за връчване на Решението на съда, дори ако ответникът не е присъствал.

XVI. В § 12. на чл. 15, ал.8, не са ясни термините „повторно“ и „последващо“ извършване на домашно насилие, като основание за по-висока глоба. За какъв период, срещу кое лице?

„§ 12. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) В заседанието за разглеждане на молбата съдът пристъпва към събиране на доказателствата и дава ход на устните състезания без да приканва страните към спогодба или да ги напътва към медиация.

(2) При разглеждане на делото и постановяване на решението съдът взема предвид и актовете на насилие, извършени преди срока по чл. 10, ал. 1, ако има доказателства за тях, с цел индивидуализация на мерките за защита по чл. 5, ал. 1.

(3) Ако до приключване на съдебното дирене в първоинстанционното производство ответникът извърши нов акт на домашно насилие спрямо молителя, последният може да предяви допълнителна молба за защита, която съдът разглежда в рамките на образуваното производство.

.....

(6) Съдът се произнася с решение в открито заседание. При отложено заседание съдът се произнася или посочва деня, в който решението ще бъде обявено, и от този ден тече срокът за обжалването му.

....

(8) При повторно и последващо извършване на домашно насилие, глобата е в размер от 400 до 1500 лева.“

Дори само изброените до тук възражения, които не са изчерпателни са достатъчни законопроекът да бъде отхвърлен изцяло.

27.01.2021г.

Единение за семейството и децата

Даниела Николова